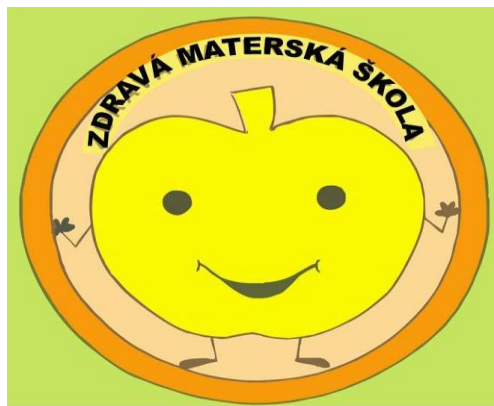

Špeciálna základná škola a Špeciálna materská škola, ul. J. Vojtaššáka 13, Žilina

Špeciálna materská škola

ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

ŠŤASTNÉ DETI

Mgr. Zuzana Karkošiaková
Zástupkyňa pre ŠMŠ

Mgr. Miroslava Jančová
Riaditeľka školy

Názov ŠkVP	Šťastné deti
Stupeň vzdelania	predprimárne vzdelanie
Dĺžka štúdia	niekoľkoročná dochádzka
Formy výchovy a vzdelávania	celodenná
Vyučovací jazyk	slovenský
Zriadovateľ	Okresný úrad, Janka Kráľa 4, Žilina 010 01
Web stránka školy	www.szsza.sk
Kontakt:	zsriaditelka@gmail.com 041/ 56 55 696
Prerokovaný v pedagogickej rade	28. 08. 2017
Prerokovaný v Rade školy	18. 09. 2017
Vydaný dňa	

Obsah

- 1. Vymedzenie vlastných cieľov a poslania výchovy a vzdelávania**
- 2. Vlastné zameranie školy**
- 3. Dĺžka dochádzky a formy výchovy a vzdelávania**
- 4. Učebné osnovy**
- 5. Spôsob , podmienky ukončovania výchovy a vzdelávania a vydávania dokladu o získanom vzdelaní**
- 6. Materiálno – technické a priestorové podmienky**
- 7. Vnútorňý systém kontroly a hodnotenia detí**
- 8. Vnútorňý systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školy**

Prílohy

- A) Učebné osnovy**
- B) Individuálny výchovno-vzdelávací program pre deti s viacnásobným postihnutím**

**Vypracovala : Mgr. Zuzana Karkošiaková - ZRŠ pre ŠMŠ a kolektív ŠMŠ,
- metodické združenie.**

1. Vymedzenie vlastných cieľov a poslania výchovy a vzdelávania

V súčinnosti s podmienkami našej školy a jej profiláciou sme si vytýčili nasledovné ciele:

- ✓ komplexný rozvoj dieťaťa v súlade s jeho možnosťami a osobitosťami danými mentálnym postihnutím,
- ✓ vytvárať podmienky na plynulú adaptáciu na nové prostredie (pri vstupe do materskej školy),
- ✓ napĺňať potrebu sociálneho kontaktu dieťaťa s rovesníkmi,
- ✓ umožniť dieťaťu seberealizáciu prostredníctvom hrových aktivít a zážitkového učenia,
- ✓ umožniť dieťaťu seberealizáciu v multisenzorickom prostredí s využitím metód Snoezelen terapie,
- ✓ stimulovať zmyslové vnímanie s využitím prvkov Snoezelen terapie a prvkov bazálnej stimulácie,
- ✓ rozvíjať environmentálne vnímanie a sprostredkovanie senzorickej stimulácie v priamom kontakte s prírodou s využitím Snoezelen metódy,
- ✓ osvojiť si hygienické návyky a rozvíjať samostatnosť v oblasti sebaobsluhy,
- ✓ rozvíjať komunikatívne schopnosti detí v spolupráci s vyučujúcou individuálnej logopedickej intervencie s využitím rôznych metód náhradnej komunikácie,
- ✓ pripraviť dieťa na plynulý prechod do špeciálnej základnej školy v závislosti od stupňa a charakteru postihnutia.

2. Vlastné zameranie školy

Špeciálna materská škola poskytuje celodennú výchovno – vzdelávaciu starostlivosť deťom predškolského veku so špeciálnymi výchovno – vzdelávacími potrebami. Špeciálni pedagógovia sa individuálne venujú deťom, využívajú špeciálne cvičenia na rozvíjanie zmyslového a multisenzorického vnímania, jemnej a hrubej motoriky, vizuomotoriky a kognitívnych aj nonkognitívnych schopností. Tieto cvičenia sú dôležité pre deti s oneskoreným psychomotorickým vývinom. Veľkú pozornosť venujeme rozvíjaniu komunikatívnych schopností detí úzkou spoluprácou s vyučujúcimi individuálnej logopedickej intervencie. V spolupráci s fyzioterapeutkami, ktoré sa venujú deťom s mentálnym a viacnásobným postihnutím formou rehabilitačných terapií, eliminujeme

poruchy v oblasti hrubej motoriky, napodobňovania pohybu, udržania rovnováhy s pomocou kompenzačných pomôcok, a to aj pri nechodiacich deťoch. V skvalitňovaní vedenia dieťaťa s mentálnym a viacnásobným postihnutím sa zameriame na motorický vývin, sebaobslužné zručnosti, na jeho rozvoj v stimulujúcom prostredí ako aj na rozvoj kvality zmyslového vývinu.

Komplexnou starostlivosťou o deti zaradené v našom zariadení sa snažíme zabezpečovať ich rozvoj v súlade s ich možnosťami a osobitosťami danými mentálnym postihnutím. V edukačnom procese rozvíjame obmedzené vývinové schopnosti detí v psychomotorickej, poznávacej, emocionálnej a sociálnej oblasti. Rozvíjame samostatnosť detí, posilňujeme sebauvedomovanie, sebadôveru a sebavedomie, vytvárame elementárne základy sociálnych a personálnych kompetencií, ich využitie v reálnom živote. Odstraňujeme druhotné problémy správania. Rozvíjame environmentálne vnímanie a sprostredkovanie sensorickej stimulácie v priamom kontakte s prírodou s využívaním Snoezelen metódy. Zlepšujeme multisenzorické prostredie v záujme stimulácie a skvalitňovania zmyslového vnímania dostupnými Snoezelen produktmi.

Snažíme sa poskytnúť vhodné stimulujúce prostredie, pripraviť deti na vstup do prvého ročníka špeciálnej základnej školy a pomáhať rodičom prekonať ťažkosti vyplývajúce z ich zdravotného postihnutia. Špeciálna materská škola v tímovej spolupráci s odborníkmi z Centra špeciálnopedagogického poradenstva (psychológ, logopéd, špeciálny pedagóg pre deti raného a predškolského veku, fyzioterapeut, liečebný pedagóg), ktoré je súčasťou Špeciálnej základnej a Špeciálnej materskej školy v Žiline poskytuje komplexnú starostlivosť a vedenie dieťaťa s mentálnym postihnutím.

Špeciálna materská škola vychádza z analýzy doterajšej praxe, dlhodobých skúseností a svoje zámery k zvýšeniu kvality výchovy a vzdelávania detí so špeciálnymi výchovno – vzdelávacími potrebami zameriava na rozvoj, ktorý je nevyhnutný v týchto oblastiach :

- primerane rozvíjať pohybové schopnosti v jemnej a hrubej motorike,
- osvojiť si základné matematické pojmy,
- rozvíjať verbálne, neverbálne komunikatívne schopnosti,
- rozvíjať základné grafomotorické zručnosti,
- osvojiť si hygienické návyky,
- rozvíjať samostatnosť pri sebaobslužných návykoch,
- rešpektovať dospelých a deti,

- pochopiť a rešpektovať jednoduché pravidlá v hre a reálnom živote,
- rozvíjať schopnosť sebarealizácie pri výtvarnom, hudobnom a tanečnom prejave,
- rozvíjať pozitívne morálne a vôľové vlastnosti,
- rozvíjať kultúrne a spoločenské návyky,
- osvojiť si pravidlá cestnej premávky,
- rozvíjať vecné poznanie smerom od blízkeho k vzdialenejšiemu, od jednoduchšieho k zložitejšiemu.

Komplexná edukačná starostlivosť o deti so špeciálnymi výchovno - vzdelávacími potrebami predprimárneho veku s využitím individuálneho prístupu, špeciálnych cvičení, metód, zásad je zameraná aj na:

- prácu s Lego Dacta - rozvoj jemnej motoriky,
- aromaterapiu – prevencia chorôb horných a dolných dýchacích ciest,
- muzikoterapiu – na uvoľnenie a relaxáciu detského organizmu,
- pitný program,
- stomatohygienu – získanie základov ústnej hygieny,
- hipoterapiu,
- canisterapiu,
- fyzioterapiu,
- bazálnu stimuláciu,
- výlety rodným krajom – zážitkové učenie,
- biblioterapiu,
- arteterapiu,
- využívanie terapeutickj záhrady Snoezelen k rozvoju všetkých zmyslov,
- využívanie terapeutickj miestnosti Snoezelen k rozvoju všetkých zmyslov,
- využívanie interaktívnej tabule, počítačovej techniky na osvojovanie a upevňovanie nadobudnutých poznatkov v edukačných aktivitách.

3. Dĺžka dochádzky a formy výchovy a vzdelávania:

Predprimárne vzdelávanie v špeciálnej materskej škole sa uskutočňuje formou :

- celodenného niekoľkoročného predškolského vzdelávania,
- poldenného zaškolenia v rozsahu štyroch hodín denne v dopoludňajšom čase,
- adaptačného pobytu v rozsahu jednej hodiny alebo dvoch hodín, najviac štyri hodiny,

- diagnostického pobytu najviac v rozsahu jedného roka.

V Špeciálnej materskej škole sú *dve triedy s celodennou výchovou a vzdelávaním a dve triedy s poldennou výchovou a vzdelávaním*. Rozsah pobytu dieťaťa v špeciálnej materskej škole sa upravuje v závislosti od stupňa a charakteru postihnutia a individuálnych možností a schopností dieťaťa s mentálnym postihnutím. Forma výchovy a vzdelávania je zakotvená v školskom poriadku.

4. Učebné osnovy

Učebné osnovy sú vypracované v desiatich obsahových celkoch. Každý celok obsahuje priradené témy, ktoré sa môžu vzájomne prelínať, nadväzovať na seba alebo aj meniť ich poradie. Každý obsahový celok v sebe integruje všetky vzdelávacie oblasti (Jazyk a komunikácia, Matematika a práca s informáciami, Človek a príroda, Človek a spoločnosť, Človek a svet práce, Umenie a kultúra, Zdravie a pohyb).

Pri vzdelávaní detí s mentálnym postihnutím nepostupujeme podľa obsahových a výkonových štandardov, ale máme určený *obsah vzdelávania a špecifické ciele vzdelávania* pre deti s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia, stredným stupňom mentálneho postihnutia a ťažkým stupňom mentálneho postihnutia. Ciele sú vypracované s ohľadom na stupeň a charakter mentálneho postihnutia.

5. Spôsob a podmienky ukončovania výchovy a vzdelávania a vydávanie dokladu o získanom vzdelaní

Predprimárne vzdelanie získa dieťa s mentálnym postihnutím absolvovaním posledného roka predprimárneho vzdelávania. Pri ukončení predprimárneho vzdelávania sa uskutoční na konci školského roka rozlúčka s predškólakmi o odovzdá sa **osvedčenie o absolvovaní predprimárneho vzdelávania**, ktoré vydáva špeciálna materská škola k 30. júnu príslušného kalendárneho roka. Osvedčenie o absolvovaní predprimárneho vzdelávania vydáva špeciálna materská škola len **na základe žiadosti zákonného zástupcu alebo zástupcu zariadenia**.

V mesiaci jún sa uskutočňuje „**Rozlúčka s predškólákmi**“ v II. triede Špeciálnej materskej školy, ktorej sa zúčastňujú aj deti, ktoré odchádzajú do iných špeciálnych materských škôl a materských škôl bežného typu. Pani zástupkyňa pre Špeciálnu materskú školu, s pani riaditeľkou školy prednesie slávnostný príhovor. Spolu so zákonnými zástupcami detí, so súrodencami a pani učiteľkami si pripravia program formou hudobno – pohybového pásma s krátkymi básničkami z Maľovanej abecedy. Deti si pripínajú na panel svoje fotky a výtvarné práce spolu s rodičmi. Pani riaditeľka školy odovzdáva zákonným zástupcom detí osvedčenie o absolvovaní predprimárneho vzdelávania, výtvarný balíček predškóláka, spoločnú fotku detí v rámičku a malú farebnú tašku.

6. Materiálno-technické a priestorové podmienky

Špeciálna materská škola je štvortriedna. Pôsobí v jednej budove spolu so Špeciálnou základnou školou, ktorej súčasťou je aj Centrum špeciálnopedagogického poradenstva. Triedy sa nachádzajú na prízemí budovy s bezbariérovým prístupom. Každá trieda je jedinečná a podnetná pre deti.

K nášmu vybaveniu Špeciálnej materskej školy patria:

- hračky,
- detská a odborná literatúra,
- učebné pomôcky,
- kompenzačné pomôcky,
- hudobné nástroje,
- výpočtová technika,
- prebaľovací pult,
- suchý bazén,
- telovýchovné náradie a náčinie,
- bezbariérový prístup,
- schodolez a výtťah,
- spotrebný materiál na výtvarné, pracovné a grafomotorické činnosti.

Priestorové vybavenie:

- dve triedy, ktorých súčasťou sú spálne,
- jedna trieda na poldenný pobyt detí, v ktorej sa nachádza snoezelen kútik,
- jedna trieda na poldenný pobyt s kútikmi pre deti s viacnásobným postihnutím,

- jedna trieda s interaktívnou tabuľou,
- sociálne zariadenie,
- šatne,
- jedáleň,
- logopedická miestnosť s programovým vybavením a didaktickými pomôckami,
- telocvičňa,
- dve rehabilitačné miestnosti s vybavením,
- počítačová trieda s interaktívnou tabuľou,
- bezpodnetná miestnosť (šedá miestnosť),
- terapeutická miestnosť Snoezelen.

Vnútorne prostredie školy:

- stoly a stoličky,
- nábytok s boxmi na ukladanie hračiek a pomôcok,
- detské ležadlá,
- priestor pre hrové kútiky (kuchynka, kaderníctvo, obchod, na dopravu), pracovné aktivity,
- voľný priestor pre spoločné aktivity a pohybové hry.

Vonkajšie prostredie školy:

- záhrada,
- spevnená plocha,
- pieskovisko,
- terasa,
- terasa uzavretá,
- šmýkačka,
- jazierko,
- terapeutická záhrada Snoezelen,
- terapeutická záhrada Snoezelen – bylinková časť.

Kompenzačné a špeciálne pomôcky

Triedy ŠMŠ :

- Aris - stolička s pracovnou odkladacou doskou – zabezpečujúca správnu pozíciu panvy, čo umožní ľahšiu pohyblivosť horných končatín
- polohovateľný stojan na výtvarné aktivity v rôznych polohách
- upokojujúci had – na uvoľnenie spasticity
- špeciálne upravené trojhranné pastelky pre pravákov a ľavákov
- špeciálne upravené štetce s guľovitým úchopom
- špeciálne šablóny na rozvoj grafomotoriky
- mikrofóny EASY SPEAK – pre deti s narušenou komunikačnou schopnosťou
- pomôcky - symboly AAK – alternatívna a augmentatívna komunikácia (podporná a náhradná) a VOKS (výmenný obrázkový komunikačný systém)
- pomôcky na špeciálne cvičenia – na hmat, jemnú motoriku, zrakové a sluchové vnímanie
- taktilné panely
- IKT – interaktívna tabuľa a výukové programy a prezentácie na interaktívnej tabuli alebo na PC
- prebaľovací pult
- špeciálne kočíky (na pobyty vonku)

Rehabilitačná miestnosť:

- vertikálny stojan – pomôcka pre nechodiace deti
- fit – lopty
- molitanové valce
- rehabilitačno – ortopedický chodník – balansujúce obláčiky (hmat, rovnováha, koordinácia)
- masážny pult
- zrkadlo
- masážne a vibračné pomôcky

Telocvična:

- telocvičné náradie a náčinie (WESCO náradie)
- vestibulárny a propioceptívny systém:
- guľôčkový (suchý) bazén

- fit lopty, skákací koník
- trampolína
- pomôcky na chodenie

Logopedická miestnosť

- výukový FONO program
- pomôcky - symboly AAK – alternatívna a augmentatívna komunikácia (podporná a náhradná)
- stimulačné pomôcky podnecujúce k stimulačnému prejavu
- pomôcky na precvičenie výslovnosti hlások
- terapeutické zrkadlo
- polohovateľný vak

Kompenzačné pomôcky z projektu „Naša zmyslová záhrada“ (Nadačný fond Telecom pri Nadácii Pontis)

- rovnovážne plošiny: Žaba s labyrintom a Motýľ na zdokonaľovanie koordinácie oko – ruka a oko – noha,
- rehabilitačno – ortopedický chodník – chodník tvorený z rôznych materiálov na liečbu plochých nôh, na posilňovanie svalov a kĺbového aparátu,
- hlboký kužeľ – na podporu pohybovej koordinácie,
- povrazové chodúle – na rozvíjanie koordinácie a rovnováhy,
- balansujúce obláčiky – na rozvíjanie hmatového vnímania, koordinácie a rovnováhy,

SNOEZELEN terapia

- SNOEZELEN terapeutický kútik v III. triede
- SNOEZELEN záhrada a Bylinková časť snoezelen záhrady
- taktilné panely v triedach
- zrak: stimulujúca lávová lampa, plazmová lampa reagujúca na dotyk, svetelné vlákna - reťaze, svetelné hříbiky, zrkadlová guľa, svetelný stromček
- hmat: hmatové vrecúška, masážne loptičky, taktilné panely, dotykový kufrík, hmatový pás (stromy, kríky, kvety, bylinky, tráva, kamienky, šišky, kôra, pníky, drevené zvieratká v snoezelen záhrade)

- sluch – CD, relaxačná hudba (zvuky prírody, spev vtákov, počúvanie vetra, zvuky ozvučných drierok, zvoncov v snoezelen v záhrade)
- čuch - aromalampa, voňavé veci (kvety, bylinky, stromy v snoezelen záhrade)
- chut': nápoje, potraviny podľa potreby (bylinky v snoezelen záhrade)

Terapeutická miestnosť

- SNOEZELEN miestnosť (bielo – čierna) - bublinkový valec, interaktívny ovládač, optické vlákna, zrkadlová guľa s reflektorom, solárny projektor, laserový projektor, zát'azová prikrývka – Lienka, LED rukavice

Bezpodnetná miestnosť (šedá) – poruchy pozornosti, koncentrácia.

7. Vnútorý systém kontroly a hodnotenia detí

Hodnotenie detí v Špeciálnej materskej škole je formatívne (priebežné každodenné hodnotenie) a sumatívne (zhrňujúce hodnotenie), zamerané na kvalitu a kvantitu výchovy a vzdelávania. Prostredníctvom diagnostiky edukačných aktivít sa hodnotí rozvoj úrovne detí s hodnotením výchovno-vzdelávacieho pôsobenia v pedagogických situáciách edukačného procesu, priamych i nepriamych. Každé dieťa má portfólio svojich prác a výrobkov.

Špeciálnopedagogické hodnotenie – diagnostika sa vypracúva novoprijatým deťom po 3 mesačnom pozorovaní, ostatným deťom priebežne počas školského roka. Polročne sa hodnotí práca a výsledky detí s individuálnym vzdelávacím programom pre deti s viacnásobným postihnutím. Deťom predškolského veku sa vypracováva špeciálnopedagogická diagnostika pred nástupom do 1. ročníka špeciálnej základnej školy. Špeciálnopedagogickú diagnostiku tvoria tieto okruhy: adaptácia a sociálny vývin, motorický vývin (hrubá motorika, jemná motorika), lateralita, vývin poznávania, emocionálny vývin, hra, návyky (kŕmenie a jedenie, hygienické návyky, kultúrne návyky).

Pri diagnostike vychádzame z pozorovania prejavu detí v rámci všetkých organizačných foriem dňa, z rodinnej a osobnej anamnézy dieťaťa, z výsledkov psychologického vyšetrenia, špeciálnopedagogického vyšetrenia a záverov z lekárskejších odborných vyšetrení.

Diagnostická činnosť edukačných aktivít bude plánovaná a zameraná na zisťovanie, identifikovanie, charakterizovanie a hodnotenie úrovne rozvoja dieťaťa ako výsledku výchovného a vzdelávacieho pôsobenia.

Konkrétne zameranie a formy hodnotenia detí sú vypracované v ročnom pláne vnútornej kontroly školy, ktorý je súčasťou plánu práce školy.

8. Vnútorný systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školy

Kontrolná činnosť sa realizuje podľa plánu formou hospitácií, analýzou pedagogickej dokumentácie aj formou hodnotiaceho rozhovoru.

Kontrolná činnosť sa realizuje formou hospitačnej činnosti, ktorej cieľom je analyzovanie práce učiteliek. Poskytovanie odbornej pomoci v oblasti pedagogického riadenia výchovno – vzdelávacej činnosti, pri plánovaní a realizácii činností sa uskutočňuje tak, aby deti dosahovali stanovené ciele, ktoré zabezpečia ich komplexný rozvoj v súlade s ich schopnosťami a rozvojovými možnosťami.

Kontrolnú činnosť vykonáva riaditeľka školy a zástupkyňa pre špeciálnu materskú školu, podľa plánu, náhodne, ale aj podľa aktuálnej potreby. Jedenkrát ročne (v mesiaci jún) sa vykonáva sumatívne písomné hodnotenie pedagogických zamestnancov ako aj hodnotiaci pohovor so zamestnancom.

Konkrétne zameranie a formy hodnotenia zamestnancov sú vypracované v ročnom pláne vnútornej kontroly školy, ktorý je súčasťou plánu práce školy.